

sesizare privind excepția de neconstituționalitate**De la :** Mariana Stratan

lun., 29 apr., 2024 9:42

Subiect : sesizare privind excepția de neconstituționalitate

📎 4 fișiere atașate

Către : secretariat@constcourt.md

Bună ziua. Vă rog să confirmați recepționarea prezentei sesizări.
O zi reușită să aveți

- 📎 **Anexa 3.pdf**
414 KB
- 📎 **Anexa 2.pdf**
525 KB
- 📎 **Anexa 1.signed.pdf**
569 KB
- 📎 **Sesizare CC.signed.pdf**
669 KB

p/e 09:42

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA	
Intrare Nr.	<i>999</i>
" <i>29</i> " <i>04</i> <i>2024</i>	<i>2024</i>

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
a Republicii Moldova

Str. Alexandru Lăpușneanu nr. 28
Municipiul Chișinău, MD 2004
Republica Moldova

Sesizare privind excepția de neconstituționalitate

Prezentată în conformitate cu prevederile art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituția Republicii Moldova

I. Autorul excepției de neconstituționalitate

Judecătoria Ungheni, Judecător

1. Nume Mariana

2. Prenume Stratan

II. Obiectul Sesizării

Prezenta sesizare are ca obiect verificarea constituționalității pct. 11) din Hotărârea Guvernului Republicii Moldova, 646/10.07.2018, pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de achitare a indemnizației pentru închirierea spațiului locativ funcționarilor publici cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne //Monitorul Oficial al R. Moldova, 256-265/706, 13.07.2018, în partea sintagmei – „sau dețin în proprietate o locuință situată în afara razei de 30 km de la locul de muncă”, în sensul corespunderii acestora cu prevederile art. 6, 47 al. (1) și 102 al. (2) Constituția Republicii Moldova.

III. Circumstanțele cauzei examinate de către Instanța de Judecată

În procedura Judecătorei Ungheni, judecător Mariana Stratan, se află spre examinare cauza civilă nr. PIGD 2-23005138-51-2-11012023, 2-160/2023, intentată la acțiunea Inspectoratului de Poliție Nisporeni către Angela Crețu cu privire la recuperarea cheltuielilor neîntemeiate la achitarea indemnizației pentru închirierea spațiului locativ în sumă de 44.303.22 lei.

În fapt, reclamantul și-a motivat acțiunea prin următoarele. La 23 martie 2022, Inspectoratului General al Poliției, cu nr. de intrare 4067, i-a fost notificată Prescripția Inspecției financiare nr. 25-04-04/437 din 21 martie 2022 care, la pct.3 prevede că urmează a fi întreprinse măsuri rezultative pentru recuperarea cheltuielilor neîntemeiate.

Astfel, în conformitate cu prevederile pct. 13 subpct. 14) al Regulamentului cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului General al Poliției, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 547/2019, precum și în scopul asigurării bunei-execuții a Prescripției sus-menționate, de către șeful Inspectoratului General al Poliției a fost aprobat planul de acțiuni privind implementarea recomandărilor și înlăturarea iregularităților stabilite în cadrul inspecției financiare tematice a unor aspecte din activitatea economico-financiară a IGP al MAI și a subdiviziunilor din subordine.

Potrivit pct. 2.4 din planul menționat anterior, una din constatările inspecției financiare a fost suportarea cheltuielilor neîntemeiate la achitarea indemnizației lunare pentru închirierea spațiului locativ prin stabilirea deținerii unui imobil situate în raza de 30 km de la locul de muncă a beneficiarului.

Conform listei angajaților Inspectoratului de poliție Nisporeni, care au beneficiat pe parcursul perioadei iulie 2018 - septembrie 2019 de indemnizații pentru închirierea spațiului locativ, Crețu Angela Onifatie deține în proprietate casă de locuit în raionul Hîncești, satul Mirești în raza de 14 km de la locul de muncă din orașul Nisporeni.

Astfel, la 28.06.2022 i-a fost înmănată somația nr. 34/42-6459, prin care i s-a adus la cunoștință suma în mărime de 44303,22 MDL, de care, în opinia reclamantului, a beneficiat Crețu Angela neîntemeiat propunându-i restituirea benevolă a acesteia.

Deși reclamantul în acțiunea sa nu a făcut expres trimitere la norma legală a pct. 11) al din Hotărârea Guvernului Republicii Moldova, 646/10.07.2018, în motivarea acțiunii, acesta descrie situația de fapt, precum că pârâta ar deține în proprietate o locuință situată în interiorul razei de 30 km de la locul de muncă și reieșind din acestea consideră că Crețu Angela urmează să restituie indemnizațiile pentru închirierea spațiului locativ de care a beneficiat. Astfel, speța dată urmează a fi examinată cu aplicarea nemijlocită a prevederilor pct. 11) al din Hotărârea Guvernului Republicii Moldova, 646/10.07.2018, pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de achitare a indemnizației pentru închirierea spațiului locativ funcționarilor publici cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne în coroborare cu Legea a cărei aplicabilitate o asigură, art. 46 alin.(4) din Legea nr.288 din 16 decembrie 2016 privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr.40-49, art.85).

Din referința depusă de către pârât poate fi menționat ca având importanță la prezenta sesizare faptul că distanța pentru travestsare de la casa pârâtei din s. Mirești, r. Hîncești până în orașul Nisporeni se află la o depărtare de 37 km de la Nisporeni și nu la distanța aeriană de 14

km. În lipsa acestor circumstanțe este imposibil de imaginat raportul juridic la care face referire reclamantul.

IV. EXPUNEREA PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

În opinia judecătorului care ridică prezenta excepție de neconstituționalitate, sintagma prevăzută la pct. 11) din Hotărârea Guvernului Republicii Moldova, 646/10.07.2018, pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de achitare a indemnizației pentru închirierea spațiului locativ funcționarilor publici cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne //Monitorul Oficial al R. Moldova, 256-265/706, 13.07.2018, în partea – „sau dețin în proprietate o locuință situată în afara razei de 30 km de la locul de muncă”, este criticabilă sub aspect constituțional, iar constituționalitatea ei urmează a fi apreciată de Onorata Curte, prin prisma prevederilor art. 6, 47 al. (1) și 102 al. (2) al Constituției Republicii Moldova.

LEGISLAȚIA PERTINENTĂ

1. Prevederile relevante ale CONSTITUȚIEI REPUBLICII MOLDOVA

Articolul 6

Separarea și colaborarea puterilor

În Republica Moldova puterea legislativă, executivă și judecătorească sînt separate și colaborează în exercitarea prerogativelor ce le revin, potrivit prevederilor Constituției.

Articolul 47

Dreptul la asistență și protecție socială

(1) Statul este obligat să ia măsuri pentru ca orice om să aibă un nivel de trai decent, care să-i asigure sănătatea și bunăstarea, lui și familiei lui, cuprinzînd hrana, îmbrăcăminte, locuința, îngrijirea medicală, precum și serviciile sociale necesare.

Articolul 54

Restriângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrîngeri decît celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sînt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

Articolul 60

Parlamentul, organ reprezentativ suprem și legislativ

(1) Parlamentul este organul reprezentativ suprem al poporului Republicii Moldova și unica autoritate legislativă a statului.

Articolul 102
Actele Guvernului

- (1) Guvernul adoptă hotărâri, ordonanțe și dispoziții.
- (2) Hotărârile se adoptă pentru organizarea executării legilor.

Articolul 135
Atribuțiile

(1) Curtea Constituțională:

a) exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

2. CODUL JURISDICȚIEI CONSTITUȚIONALE, nr. 502/16.06.95// Monitorul Oficial al R. Moldova, 53-54/597, 28.09.1995

Articolul 38. Subiecții cu drept de sesizare

- (1) Curtea Constituțională exercită jurisdicția constituțională la sesizarea făcută de:
 - d) judecătorii/completurile de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, al curților de apel și al judecătoriilor.

3. Prevederi relevante din LEGEA nr. 288/16.12.2016, PRIVIND FUNCȚIONARUL PUBLIC CU STATUT SPECIAL DIN CADRUL MINISTERULUI AFACERILOR INTERNE//Monitorul Oficial al R. Moldova, 40-49/85, 10.02.2017

Articolul 1. Obiectul și sfera de reglementare

(1) Prezenta lege stabilește cadrul juridic al raportului de serviciu al funcționarului public cu statut special din aparatul central al Ministerului Afacerilor Interne, din cadrul autorităților administrative și instituțiilor din subordinea acestuia, în care sînt prevăzute posturi pentru această categorie de personal, de asemenea drepturile, obligațiile, restrîngerile, interdicțiile și incompatibilitățile specifice, reglementările privind disciplina muncii, privind protecția sa juridică și socială.

Articolul 42. Drepturile funcționarului public cu statut special

Funcționarul public cu statut special are următoarele drepturi:

- e) dreptul la locuință de serviciu în condițiile legii;

Articolul 46. Asigurarea cu spațiu locativ de serviciu

(1) Ministerul Afacerilor Interne își creează fondul locativ de serviciu în modul stabilit de Guvern.

(2) Dacă funcționarul public cu statut special și soția/soțul acestuia nu dețin în proprietate o locuință în localitatea în care activează, acesta are dreptul la spațiu locativ de serviciu pentru perioada de activitate în localitatea respectivă.

(3) Spațiul locativ se repartizează în limita disponibilului, în modul stabilit de Ministerul Afacerilor Interne.

(4) În cazul în care funcționarului public cu statut special nu i se poate oferi o locuință corespunzătoare, acesta va primi o indemnizație pentru închirierea locuinței în mărimea și modul stabilite de Guvern.

(5) Spațiul locativ de serviciu repartizat funcționarului public cu statut special nu poate fi supus privatizării.

(6) În caz de încetare a raportului de serviciu, funcționarul public cu statut special este obligat să elibereze spațiul locativ de serviciu într-un termen de 3 luni, indiferent de durata activității sale în Ministerul Afacerilor Interne.

(7) În caz de deces al funcționarului public cu statut special, survenit în legătură cu exercitarea obligațiilor de serviciu sau ca urmare a unei mutilări (răniri, traume, contuzii), familia celui decedat sau persoanele întreținute de către acesta își mențin dreptul la spațiul locativ de serviciu pe o perioadă de 5 ani de la survenirea decesului.

(8) În caz de încetare a raportului de serviciu conform art.38 alin.(1) lit.e), ca urmare a unei mutilări (răniri, traume, contuzii) în legătură cu exercitarea atribuțiilor de serviciu, funcționarul public cu statut special își menține dreptul la spațiul locativ de serviciu pe o perioadă de 5 ani de la încetarea raportului.

4. Prevederi relevante din HOTĂRÂREA GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA nr. 646/10.07.2018, pentru aprobarea REGULAMENTULUI CU PRIVIRE LA MODUL DE ACHITARE A INDEMNIZAȚIEI PENTRU ÎNCHIRIEREA SPAȚIULUI LOCATIV FUNCȚIONARILOR PUBLICI CU STATUT SPECIAL DIN CADRUL MINISTERULUI AFACERILOR INTERNE//Monitorul Oficial al R. Moldova, 256-265/706, 13.07.2018

Pct. 11. Funcționarilor publici cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne și autorităților administrative și instituțiilor din subordinea acestuia care, împreună cu membrii familiei lor, nu dețin în proprietate o locuință sau nu beneficiază de spațiu locativ de serviciu (inclusiv cămin), sau dețin în proprietate o locuință situată în afara razei de 30 km de la locul de muncă, beneficiază de o indemnizație lunară pentru închirierea spațiului locativ în cuantumul prevăzut de contractul de închiriere (locațiune), dar care nu depășește valoarea de referință pentru calcularea salariilor angajaților din sectorul bugetar, pentru anul în curs. Valoarea de referință menționată se stabilește anual în legea bugetului de stat.

Pct. 11¹. Locul de muncă al angajatului se va considera locul (sediul) instituției în care activează, indicat în fișa postului deținută, semnată și aprobată în conformitate cu legislația.

Argumentele în susținerea excepției de neconstituționalitate

Pentru a îndeplini obiectivele fundamentale ale statului de drept, este crucială operaționalitatea corespunzătoare a autorităților publice, în conformitate cu principiile consfințite în Constituție.

Astfel, art. 60 alin. (1) din Constituție prevede *expressis verbis* principiul potrivit căruia Parlamentul este unica autoritate legiuitoare a statului, iar în conformitate cu prevederile art. 66 din Constituție, adoptarea legilor constituie prerogativa exclusivă a Parlamentului.

Totodată, pentru organizarea executării legilor, potrivit dispozițiilor art. 102 din Constituție, Guvernul adoptă hotărâri. Guvernul are responsabilitatea primară de a organiza și asigura implementarea legilor prin emisiunea de acte normative sub formă de hotărâri și dispoziții. Aceste acte trebuie să fie conforme cu legislația și să nu încalce sau să depășească prevederile legilor pe care le execută.

Astfel, Parlamentul, ca unica putere legiuitoare, potrivit prevederilor constituționale și legale, poate împuternici Guvernul să reglementeze anumite aspecte pentru a detalia prevederile legilor prin acte normative.

Prin intermediul hotărârilor Guvernului se pot stabili măsuri organizatorice, financiare și instituționale pentru a implementa prevederile legale. Cu toate acestea, actul normativ emis în conformitate cu legea nu poate introduce norme primare noi și trebuie să se conformeze strict conținutului și scopului legii sau actului normativ superior. De asemenea, actul normativ nu poate reglementa domenii care nu sunt prevăzute de legea pentru a cărei implementare este adoptată.

Judecătorul, consideră necesar de a solicita Înaltei Curți să verifice dacă Hotărârea Guvernului nr. 646/10.07.2018, pentru aprobarea regulamentului cu privire la modul de achitare a indemnizației pentru închirierea spațiului locativ funcționarilor publici cu statut special din cadrul ministerului afacerilor interne (în continuare Hotărârea Guvernului nr. 646), emisă în vederea punerii în executare a art. 46 alin. (4) din Legea nr. 288 din 16 decembrie 2016 privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne (în continuare Legea nr. 288), corespunde scopului legii și respectă principiul separării puterilor în stat.

În contextul examinării cauzei în discuție, judecătorul a constatat necesitatea de a lua în considerare normele stabilite în Hotărârea Guvernului nr. 646/10.07.2018. În timpul aplicării acestor norme juridice, judecătorul a observat că acestea nu sunt previzibile, contravin normelor legale pe care ar trebui să le pună în aplicare și par să introducă norme primare noi care depășesc cadrul legal. Prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei, deoarece sub imperiul acestora s-au născut raporturile juridice, care continuă să producă efecte și sunt esențiale pentru decizia privind eligibilitatea pârâtului de a beneficia de indemnizația lunară pentru închirierea spațiului locativ, care reprezintă o asigurare socială prevăzută de lege.

În speță, Angela Crețu, angajată în cadrul Inspectoratului de Poliție Nisporeni, a beneficiat de indemnizații pentru închirierea spațiului locativ în perioada iulie 2018 și septembrie 2019. Cu toate acestea, după emiterea Prescripției Inspecției Financiare nr. 25-04-04/437 din 21 martie 2022, Inspectoratul de Poliție Nisporeni solicită restituirea sumei achitate pentru această perioadă, argumentând că au fost efectuate calcule incorecte la stabilirea indemnizației, deoarece Angela Crețu deține un bun imobil cu drept de proprietate în raionul Hîncești, comuna Mirești, la o distanță de 14 km de locul său de muncă.

În conformitate cu articolul 46 alineatul (2) al Legii nr. 288, pentru a beneficia de indemnizația lunară pentru închirierea spațiului locativ, se impune ca funcționarul public cu statut special și soțul/soția să nu dețină în proprietate o locuință *în localitatea unde își desfășoară activitatea*. La o primă vedere, Angela Crețu îndeplinește această cerință, deoarece lucrează la Inspectoratul de Poliție Nisporeni, situat în orașul Nisporeni, în timp ce proprietatea sa se află în altă localitate, în raionul Hîncești, comuna Mirești.

Totuși, Hotărârea Guvernului nr. 646 introduce o condiție nouă, care nu este prevăzută de lege. Această condiție impune ca beneficiarul să nu dețină în proprietate o locuință situată în raza de 30 km de la locul de muncă. Fără a afecta substanța cauzei, judecătorul remarcă faptul că locuința pârâtei, deși situată în altă localitate, se află la o distanță aeriană mai mică de 30 km de locul de muncă, așa cum este confirmat și în proba anexată (nr. 2) și este de 13,94 km. Pe de altă parte, reprezentantul pârâtului a prezentat probe care confirmă că distanța rutei din orașul Nisporeni – satul Bolțun, raionul Nisporeni; satul Bolțun raionul Nisporeni – satul Mirești, raionul Hîncești, în total este de 35 km + 7km = 42 km, conform actelor anexate (nr. 3,4).

Judecătorul subliniază că discrepanța dintre prevederile Hotărârii de Guvern și cele ale legii ar putea și în alte situații conduce la deficiențe în aplicare. Or, ipotetic putem admite situații în care un angajat al Inspectoratului de Poliție deține în proprietate un bun imobil situat în aceeași localitate în care activează, însă la o distanță mai mare de 30 km. Respectiv, în această situație ipotetică, angajatul ar fi eligibil de a beneficia de indemnizație pentru chirie, conform Hotărârii Guvernului nr. 646, însă s-ar încălca normele Legii nr. 288.

Pe lângă aparențele de depășire a cadrului legal, judecătorul consideră că normele din Hotărârea Guvernului nr. 646 a căror verificare prin prisma constituționalității se solicită, nu corespund nici criteriului de claritate și previzibilitate.

Condiția previzibilității este îndeplinită atunci când îi permite persoanei - în caz de necesitate, cu o asistență juridică adecvată - să prevadă, într-o măsură rezonabilă în circumstanțele cauzei, consecințele pe care le poate avea o anumită conduită (Gestur Jonsson și Ragnar Halldor Hali v. Islanda, 30 octombrie 2018, § 88; Berardi și Mularoni v. San Marino, 10 ianuarie 2019, § 40). La elaborarea unui act normativ, legislatorul trebuie să respecte normele de tehnică legislativă pentru ca acesta să corespundă exigențelor calității, i.e. accesibilitatea și previzibilitatea (HCC nr.6 din 19 martie 2019, § 39).

În acest sens, Curtea Constituțională prin hotărârea nr. 13 din 15 mai 2015 statuată că:

105. Totodată, Curtea menționează că articolul 23 alin.(2) din Constituție pune în sarcina statului obligația de a face accesibile toate legile și actele normative. Deși articolul 23 din Constituție cuprinde expres doar criteriul de accesibilitate și claritate al legii, Curtea, prin jurisprudența sa, a reținut că normele adoptate de autoritățile publice urmează a fi și suficient de precise și previzibile.

106. Curtea reține că potrivit jurisprudenței Curții Europene: „O normă este accesibilă și previzibilă numai atunci când este redactată cu suficientă precizie, în așa fel încât să permită oricărei persoane să își corecteze conduita și să fie capabilă, cu consiliere adecvată, să prevadă, într-o măsură rezonabilă, consecințele care pot apărea dintr-o noimă. [...] legea trebuie să fie accesibilă într-un mod adecvat: cetățeanul trebuie să aibă un indiciu adecvat, în circumstanțe concrete, asupra reglementărilor legale aplicabile [...]” (cauza Silver vs Regatul Unit, hotărârea din 25 martie 1983).

107. Totodată, în jurisprudența sa Curtea Europeană a statuat că: „[...] odată ce statul adoptă o soluție, aceasta trebuie să fie pusă în aplicare cu claritate și coerență pentru a evita pe cât este posibil insecuritatea juridică și incertitudinea pentru subiectele de drept vizate de către măsurile de aplicare a acestei soluții [...]” (cauza Păduraru vs România, hotărârea din 1 decembrie 2005).

108. Curtea menționează că orice act normativ trebuie să respecte principiile și normele constituționale, precum și exigențele de tehnică legislativă, menite să asigure claritatea, previzibilitatea, predictibilitatea și accesibilitatea actului. Legea trebuie să reglementeze în mod unitar, să asigure o legătură logico-juridică între dispozițiile pe care le conține, iar în cazul unor instituții juridice cu o structură complexă, să prevadă elementele ce disting particularitățile lor.

Judecătorul observă că punctul 11) din Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 646 nu este clar în ceea ce privește modalitatea de calcul a distanței dintre locuința reclamantului și locul de muncă, care trebuie să fie în raza de 30 km. Deși reclamantul nu a detaliat modul în care a fost calculată această distanță în cazul său, probele prezentate de pârât sugerează că este vorba despre distanța măsurată în linie dreaptă, în timp ce pârâtul susține că aceasta ar trebui calculată pe baza rutelor de transport oficiale. Astfel, pe lângă alte critici menționate, judecătorul consideră că punctul 11) din Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 646 nu este unul previzibil.

Reieșind din cele menționate supra, judecătorul consideră că există o discrepanță între prevederile Legii nr. 288 și cele stabilite în Hotărârea Guvernului nr. 646. Conform opiniei judecătorului, punctul 11) din Hotărârea Guvernului nr. 646 nu numai că contravine Legii nr. 288, dar și o depășește prin introducerea unor condiții noi care par a fi norme juridice primare. Reieșind din acestea, judecătorul consideră că există dubii că norma contestată stabilește reguli generale și obligatorii care depășesc cadrul legal stabilit și respectiv solicită Curții Constituționale să verifice constituționalitatea acesteia.

Judecătorul reiterează ceea ce a menționat Înalta Curte în practica sa constantă pe sesizări similare.

Astfel, în pct. 71, 72, 74, 77 a Hotărârii CC nr. 29 din 28 octombrie 2016

71. Curtea reamintește că actul normativ subordonat legii nu poate conține norme primare, iar conținutul actului normativ urmează să fie în strictă corespundere cu normele și scopul legii sau ale actului normativ superior și nu poate introduce reglementări noi, altele decât cele stabilite de lege sau actul superior. De asemenea, actul normativ nu poate interveni în domenii nereglementate de lege. Actele Guvernului sunt acte complementare, ce dezvoltă și concretizează dispozițiile legii.

72. În acest sens, Curtea reiterează că Guvernul, fiind o autoritate a puterii executive, are rolul de a executa legile. Odată ce legea este direct aplicabilă, necesitatea și legitimitatea unei hotărâri de Guvern apare numai în măsura în care punerea în aplicare a unei prevederi legale reclamă stabilirea unor reguli subsecvente, care să asigure corecta lor aplicare sau organizarea corespunzătoare a unor activități.

74. Prin urmare, Curtea reiterează că legea trebuie să preexiste hotărârii, astfel, hotărârea Guvernului fiind un act juridic secundum legem.

77. În astfel de circumstanțe, Curtea reține că Guvernul, exercitând atribuția de executare a legilor, a acționat *ultra vires*, intrând în aria de competență a autorității legislative.

Prevederi similare se regăsesc și în Hotărârea Curții Constituționale din 28 februarie 2023 precum și în alte Decizii și Hotărâri din practica sa constantă.

Pentru că anterior Curtea Constituțională nu a analizat în substanță incidența articolelor invocate în raport cu prevederile contestate, conchidem că în prezenta cauză, exigența lipsei unei hotărâri anterioare este îndeplinită.

Distinct de cele menționate supra, consider necesar de a menționa că în textul Hotărârii Guvernului nr. 646/10.07.2018, este impusă condiția de a nu deține în proprietate bun imobil locativ **în raza a 30 km de la locul de muncă al angajatului solicitant**, în multiple norme, care însă nu sunt aplicabile speței în curs de examinare. Respectiv, judecătorul este în imposibilitate de a ridica excepția de neconstituționalitate a lor. Totodată, potrivit prevederilor articolului 6. (Limitele de competență) din Codul jurisdicției constituționale, nr. 502/16.06.95/ Monitorul Oficial al R. Moldova, 53-54/597, 28.09.1995

(2) Curtea Constituțională își stabilește ea însăși limitele de competență.

(3) Controlînd constituționalitatea actului contestat, Curtea Constituțională poate pronunța o hotărîre și în privința altor acte normative a căror constituționalitate depinde în întregime sau parțial de constituționalitatea actului contestat.

În continuare vor fi indicate acele norme care impun condiția menționată și se conțin în Hotărârea Guvernului Republicii Moldova, 646/10.07.2018, pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de achitare a indemnizației pentru închirierea spațiului locativ funcționarilor publici cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne

12⁴. Comisia de profil refuză acordarea indemnizației pentru închirierea spațiului locativ, dacă:

1) angajatul solicitant sau unul dintre membrii familiei deține în proprietate bun imobil locativ în raza a 30 km de la locul de muncă al angajatului solicitant;

Anexa nr.3

la Regulamentul cu privire la modul de achitare a indemnizației pentru închirierea spațiului locativ funcționarilor publici cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne

DECLARAȚIE PE PROPRIE RĂSPUNDERE

Subsemnatul/a _____, identificat/ă prin actul de identitate _____, eliberat de _____ la _____, cu domiciliul _____, deținînd funcția de _____, declar pe proprie răspundere, fiindu-mi cunoscute consecințele nerespectării acestei declarații, că:

1) documentele și informațiile indicate în acestea prezentate comisiei de profil în vederea stabilirii și achitării indemnizației pentru închirierea spațiului locativ sînt veridice și autentice;

2) voi anunța comisia de profil, în termen de cel mult 3 zile lucrătoare, despre înregistrarea pe numele meu sau, după caz, pe numele unui membru al familiei, a dreptului de proprietate asupra unui bun imobil (spațiu locativ) situat în raza a cel mult 30 km de la locul de muncă, sau despre obținerea spațiului locativ de serviciu (inclusiv cămin), în vederea încetării beneficierei de indemnizația pentru închirierea spațiului locativ;

3) voi rambursa benevol în bugetul de stat, cuantumul indemnizațiilor de care am beneficiat neîntemeiat, în termen de 5 zile lucrătoare;

4) prezenta declarație o semnez benevol, iar în cazul nerespectării acesteia îmi asum întreaga răspundere conform legislației.

Astfel, judecătorul propune Înaltei Curți, în temeiul art. 6 al. (2), (3) al Codul jurisdicției constituționale, de a-și stabili limitele de competență și a hotărî, din oficiu, asupra necesității examinării concomitente și pronunțării asupra constituționalității inclusiv și a acestor norme.

V Cerințele Autorului

Judecătoria Ungheni solicită soluționarea excepției de neconstituționalitate a sintagmei prevăzută la pct. 11) din Hotărârea Guvernului Republicii Moldova, 646/10.07.2018, pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de achitare a indemnizației pentru închirierea spațiului locativ funcționarilor publici cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne //Monitorul Oficial al R. Moldova, 256-265/706, 13.07.2018, în partea – „sau dețin în proprietate o locuință situată în afara razei de 30 km de la locul de muncă”

VI Lista documentelor

- 1 - Copia Încheierii de ridicare a excepției de neconstituționalitate
- 2 - Date despre calculul distanței aeriene de 13,94 km
- 3 - Date despre distanța rutei din orașul Nisporeni – satul Bolțun, raionul Nisporeni; satul Bolțun raionul Nisporeni – satul Mirești, raionul Hîncești.

VII Declarația și semnătură

Declar pe onoare că informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte

Locul: -

Data: 29 aprilie 2024

**Judecător în cadrul
Judecătoriei Ungheni**

Digitally signed by Stratan Mariana
Date: 2024.04.29 09:17:20 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Mariana Stratan

ÎNCHEIERE

02 aprilie 2024

mun. Ungheni

Judecătorul în cadrul Judecătoriei Ungheni, Mariana Stratan

soluționând din oficiu ridicarea excepției de neconstituționalitate a pct. 11) din Hotărârea Guvernului Republicii Moldova, 646/10.07.2018, pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de achitare a indemnizației pentru închirierea spațiului locativ funcționarilor publici cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne //Monitorul Oficial al R. Moldova, 256-265/706, 13.07.2018, -

A c o n s t a t a t :

1. În procedura Judecătoriei Ungheni, judecător Mariana Stratan, se află spre examinare cauza civilă nr. PIGD 2-23005138-51-2-11012023, 2-160/2023, intentată la acțiunea Inspectoratului de Poliție Nisporeni către Angela Crețu cu privire la recuperarea cheltuielilor neîntemeiate la achitarea indemnizației pentru închirierea spațiului locativ în sumă de 44.303.22 lei.

2. Pentru data de 02.04.2024 a fost stabilită pronunțarea Hotărârii pe cauza respectivă.

Ținând cont de faptul că în procesul deliberării s-a constatat că trebuie clarificate noi circumstanțe importante pentru soluționarea cauzei, a fost reluată cercetarea judecătorească.

3. Studiind materialele cauzei în raport cu normele legale incidente speței, judecătorul, din oficiu, consideră necesar de a ridica excepția de neconstituționalitate a pct. 11) din Hotărârea Guvernului Republicii Moldova, 646/10.07.2018, pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de achitare a indemnizației pentru închirierea spațiului locativ funcționarilor publici cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne //Monitorul Oficial al R. Moldova, 256-265/706, 13.07.2018, în partea sintagmei – „sau dețin în proprietate o locuință situată în afara razei de 30 km de la locul de muncă”, în sensul corespunderii acestora cu prevederile art. 6, 47 al. (1) și 102 al. (2) Constituția Republicii Moldova.

4. În opinia judecătorului, Guvernul RM, fiind o autoritate a puterii executive, având competența de a adopta hotărâri pentru organizarea executării legilor, prin includerea în pct. 11) din Hotărârea Guvernului Republicii Moldova, 646/10.07.2018, pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de achitare a indemnizației pentru închirierea spațiului locativ funcționarilor publici cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, a textului „sau dețin în proprietate o locuință situată în afara razei de 30 km de la locul de muncă”, a adoptat norme primare care contravin normei legale pentru executarea căreia de fapt a fost adoptată – art. 46 al. (4) al Legii nr. 288/16.12.2016, privind funcționarul public cu statut special din cadrul ministerului afacerilor interne. Argumentele detaliate vor fi invocate într-o sesizare privind excepția de neconstituționalitate.

5. Potrivit prevederilor art. Articolul 12¹. Cod de procedură civilă

(1) *În cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională.*

(2) *La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu*

Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art.135 alin. (1) lit.a) din Constituție;

b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale avînd ca obiect prevederile contestate.

(3) Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă pînă la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amîină pledoariile.

(4) Dacă nu sînt întrunite cumulativ condițiile specificate la alin.(2), instanța refuză ridicarea excepției de neconstituționalitate printr-o încheiere care poate fi atacată odată cu fondul cauzei.

(5) Instanța de judecată poate ridica excepția de neconstituționalitate doar dacă cererea de chemare în judecată sau cererea de apel a fost acceptată în modul prevăzut de lege ori dacă cererea de recurs împotriva hotărîrii sau deciziei curții de apel a fost declarată admisibilă conform legii.

6. Din cele expuse, ținînd cont că normele solicitate a fi supuse controlului de constituționalitate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei deduse judecării, avînd în vedere că norma legală nu a fost obiect al sesizării anterioare, judecătorul, din oficiu, ridică excepția de neconstituționalitate a sintagmei pct. 11) din Hotărârea Guvernului Republicii Moldova, 646/10.07.2018, pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de achitare a indemnizației pentru închirierea spațiului locativ funcționarilor publici cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne //Monitorul Oficial al R. Moldova, 256-265/706, 13.07.2018, în partea sintagmei – „sau dețin în proprietate o locuință situată în afara razei de 30 km de la locul de muncă”, în sensul corespunderii acestora cu prevederile art. 6, 47 al. (1) și 102 al. (2) Constituția Republicii Moldova.

14.În conformitate cu art. 12¹ Cod de procedură civilă, judecătorul,

D i s p u n e :

Se ridică, *ex officio*, excepția de neconstituționalitate a pct. 11) din Hotărârea Guvernului Republicii Moldova, 646/10.07.2018, pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de achitare a indemnizației pentru închirierea spațiului locativ funcționarilor publici cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne //Monitorul Oficial al R. Moldova, 256-265/706, 13.07.2018, în partea sintagmei – „sau dețin în proprietate o locuință situată în afara razei de 30 km de la locul de muncă”, în sensul corespunderii acestora cu prevederile art. 6, 47 al. (1) și 102 al. (2) Constituția Republicii Moldova.

Se remite Curții Constituționale prezenta încheiere și sesizarea de ridicare a excepției de neconstituționalitate.

Încheiere nu se supune niciunei căi de atac, nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă pînă la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amîină pledoariile.

Judecător

Copia Încheierii corespunde originalului

Judecător

Mariana Stratan

Mariana Stratan

